

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 146/14
Luksemburg, 11 listopada 2014 r.

Wyrok w sprawie C-333/13
Elisabeta Dano, Florin Dano / Jobcenter Leipzig

Można wyłączyć korzystanie z niektórych świadczeń socjalnych przez nieaktywnych zawodowo obywateli Unii, którzy udają się do innego państwa członkowskiego jedynie w celu uzyskania pomocy społecznej

W Niemczech wyłączone jest korzystanie przez cudzoziemców, którzy przybywają na terytorium krajowe w celu uzyskania pomocy społecznej lub których prawo pobytu wynika wyłącznie z celu obejmującego poszukiwanie pracy, ze świadczeń z zakresu podstawowego zabezpieczenia („Grundsicherung”), które mają w szczególności na celu zapewnienie ich beneficjentom utrzymania.

Przed Sozialgericht w Lipsku (Niemcy) toczy się spór pomiędzy dwójkiem obywateli rumuńskich, Elisabetą Dano i jej synem Florinem a Jobcenter Leipzig, który to organ odmówił przyznania im świadczeń z zakresu podstawowego zabezpieczenia¹. E. Dano nie wjechała do Niemiec, aby szukać tam pracy i choć ubiega się o świadczenia z zakresu podstawowego zabezpieczenia zastrzeżone dla osób poszukujących pracy, z akt sprawy wynika, że nie stara się ona znaleźć pracy. Nie ma ona żadnego wyuczonego zawodu i nie wykonywała dotychczas pracy zarobkowej ani w Niemczech, ani w Rumunii. Mieszka w Niemczech wraz z synem co najmniej od listopada 2010 r. u siostry E. Dano, która zapewnia im wyżywienie. E. Dano pobiera na rzecz swojego syna zasiłek rodzinny w wysokości 184 EUR, a także zaliczkę z tytułu zasiłku alimentacyjnego w wysokości 133 EUR miesięcznie. Świadczenia te nie są przedmiotem rozpatrywanej sprawy.

W odpowiedzi na pytania Sozialgericht w Lipsku Trybunał orzekł w dzisiejszym wyroku, że w odniesieniu do możliwości dostępu do niektórych świadczeń socjalnych (takich jak niemieckie świadczenia z zakresu podstawowego zabezpieczenia), obywatele innych państw członkowskich mogą się domagać równego traktowania z obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego, tylko jeśli ich pobyt spełnia przesłanki dyrektywy dotyczącej praw obywateli Unii².

W tym względzie Trybunał przypomniał, że zgodnie z dyrektywą przyjmujące państwo członkowskie nie jest zobowiązane do przyznawania świadczeń pomocy społecznej w ciągu **pierwszych trzech miesięcy pobytu**.

Gdy czas **pobytu jest dłuższy niż trzy miesiące, lecz krótszy niż pięć lat** (okres rozpatrywany w niniejszej sprawie), dyrektywa uzależnia prawo pobytu w szczególności od **warunku posiadania** przez nieaktywne zawodowo osoby **własnych wystarczających środków**. Dyrektywa dąży w ten sposób do zapobieżenia korzystaniu z systemu opieki społecznej przyjmującego państwa członkowskiego przez obywateli Unii, którzy nie są czynni zawodowo, w celu zapewnienia sobie środków utrzymania. Państwo członkowskie musi mieć zatem możliwość odmówienia przyznania świadczeń socjalnych nieaktywnym zawodowo obywatelom Unii, którzy korzystają ze swobody przemieszczania się jedynie w celu uzyskania pomocy społecznej z innego państwa

¹ Chodzi o świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania („existenzsichernde Regelleistung”) na rzecz E. Dano, o zasiłek socjalny („Sozialgeld”) na rzecz jej syna, a także o wsparcie w przedmiocie kosztów zakwaterowania i ogrzewania.

² Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158, s. 77).

członkowskiego, podczas gdy nie posiadają wystarczających środków, aby ubiegać się o prawo pobytu; w tym względzie każdy indywidualny przypadek należy zbadać bez uwzględniania żądanych świadczeń socjalnych. W tych okolicznościach Trybunał orzekł, że dyrektywa dotycząca praw obywateli Unii oraz rozporządzenie w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego³ nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które wyłącza korzystanie przez obywateli innych państw członkowskich z niektórych „specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych”⁴, podczas gdy są one zagwarantowane obywatelom krajowym znajdującym się w tej samej sytuacji, w zakresie, w jakim tym obywatelom innych państw członkowskich nie przysługuje prawo pobytu na mocy dyrektywy w przyjmującym państwie członkowskim.

Wreszcie Trybunał przypomniał, że rozporządzenie w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie reguluje warunków przyznawania specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych. Skoro kompetencja ta należy do ustawodawcy krajowego, jest on również uprawniony do określenia zakresu objęcia zabezpieczeniem społecznym w przypadku tego rodzaju świadczeń. W rezultacie państwa członkowskie, ustalając warunki i zakres przyznawania specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych, nie stosują prawa Unii, tak że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej nie ma tu zastosowania.

W odniesieniu do E. Dano i jej syna, Trybunał zauważył, że nie posiadają oni wystarczających środków, tak że nie mogą ubiegać się o prawo pobytu w Niemczech na mocy dyrektywy dotyczącej praw obywateli Unii. Tym samym nie mogą oni powoływać się na zasadę niedyskryminacji wyrażoną w dyrektywie i w rozporządzeniu w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” 📡 (+32) 22964106

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166, s. 1, sprostowanie w Dz.U. 2004, L 200, s. 1), zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1244/2010 z dnia 9 grudnia 2010 r. (Dz.U. L 338, s. 35). Rozporządzenie to nie ma zastosowania do pomocy społecznej (przy czym pojęcie to jest węższe od pojęcia ujętego w dyrektywie dotyczącej praw obywateli Unii). Jednakże ma ono częściowo zastosowanie do „specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych”, które noszą cechy zarówno zabezpieczenia społecznego, jak i pomocy społecznej, i których finansowanie wynika wyłącznie z ogólnego opodatkowania. W omawianym wyroku Trybunał uściślił, że wyrażona w rozporządzeniu zasada równości traktowania ma zastosowanie do tych świadczeń.

⁴ W odniesieniu do Niemiec rozporządzenie wymienia w szczególności świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania w ramach podstawowego zabezpieczenia dla osób poszukujących pracy. Sozialgericht w Lipsku uznał odnośne świadczenia za „specjalne nieskładkowe świadczenia pieniężne”.